

Rehberlik Bülteni

KOCA PUNTOLARLA YAZILMIŞ “DEĞERLER”

Bir şeyi ne kadar çok
dillendiriyorsak o oranda içini
boşaltıyoruz.

Psikolojik Danışman
Seda KORKUT

"Sabır, çalışkanlık, saygı, cömertlik, sevgi, hoşgörü, sorumluluk, duyarlılık, vatanseverlik, ahlak, barış...."

Okullara gittiyseniz çoğu sınıfta ve okul panolarında yukarıda saydığım ve daha sayamadığım birçok değerın kocaman puntolarla renkli kağıtlara yazılıp asıldığını görmüşsünüzdür. Renkleriyle, büyüklükleriyle gözünüze takılmıştır.

Değerler yıllarca bir dersmişçesine işlendi ve adeta çocukların kafasına sokulmaya çalışıldı. Değerlerle ilgili panolar sergilendi çoğu okulda. Peki biz bu süreçte neyi iskalamış olabiliriz?

Değerler eğitimi veren bir öğretmen verdiği değerleri kendi hayatında uygulayabiliyor mu? Mesela o öğretmenin öğrencisi öğretmenin sorumluluk duygusuyla derslere girdiğini görebiliyor mu? Öğrencilerine saygı duyduğunu hissedebiliyor mu?

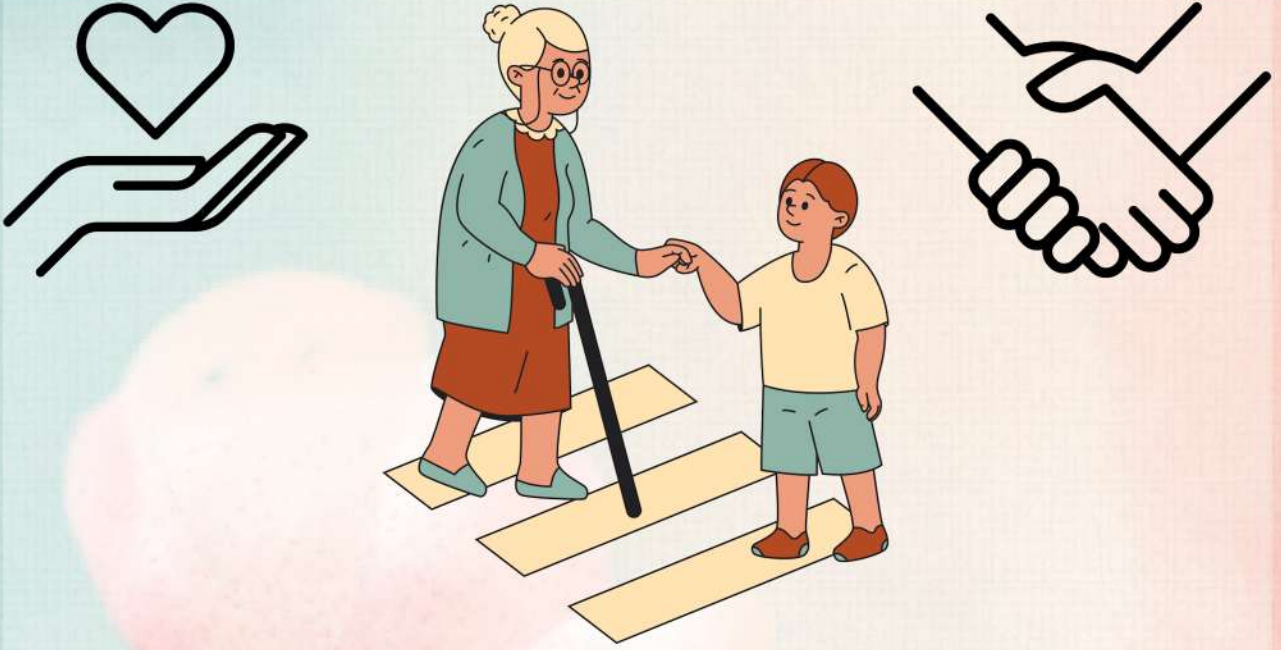
Her sabah birlikte belirli bir kilometre gidip geldiği servis şoförleri nazik biri mi yoksa her karşılaştığı olumsuz olayda öfkelenip kötü sözler mi sarf ediyor?

Çocuk eve gittiğinde kucak dolusu bir sevgi ortamıyla karşılaşıyor mu? Babasının ev işlerinde üzerine düşen sorumlulukları yerine getirdiğine tanık oluyor mu yoksa annesinin yaptığı yemeği beğenmeyip üzerine söylenen bir babaya mı tanık oluyor?

Kısacası çocuklarımız "dayatılmaya/öğretilmeye" çalışılan değerleri benimseyen insanları gündelik hayatlarında görebiliyor mu? Bu soruya tereddüt etmeden evet diyebilen insanların çoğunlukta olmasını isterdim.

Çocuklarımızın evrensel değerleri benimseyebilmeleri için öncelikle kendi hayatlarımızda bu değerleri yaşatabilmemiz gerekiyor. Çocuklar görerek gözlemleyerek öğrenir. Çocuklar söylediklerimizi biz yetişkinlerin davranışlarında gözlemleyemiyorsa kalıcı öğrenmeler gerçekleştirilemiyor. Söylediklerimizin ve yaptıklarımızın tutarlı olması öğrenmeleri anlamlı kılıyor. Sözlü bir biçimde anlatarak değil de yaparak yaşayarak, tartışma temelli, edebi türlerden yararlanarak drama yoluyla çocuğu sürece dahil ederek değerlerimizi kazandırmaya çalışmalıyız.

Değerler eğitimi gerçekleştirilirken edebi türlerden yararlanmak etkili bir yol olabilir. Çocuklar konuşmayı söktükten sonra fıkralar, tekerleme gibi öğrenilmesi kolay, kısa metinlerle dili öğrenmeye başlar, bu ürünler aracılığıyla edebi eserlerin dünyasına girmiş olurlar(Demirtaş,2012).

Çocuklar hikayeler aracılığıyla yeni öğrenmeler gerçekleştirip değer kazanabilir. Çocuklar edebi ürünlerdeki olumlu karakterleri rol model alabilir ve bu şekilde olumlu davranışlar gösterebilir. Ahlaki hayal güçleri gelişebilir. Edebi türler çocukların, gençlerin hatta yetişkinlerin zorluklarla mücadele etmesinde teşvik edici olabilir.

Edebi türlerin kullanılması hususunda eğitim verilecek grubunun gelişim dönemlerini iyi tanıyıp onların gelişim dönemlerine uygun eserler bulmak önemlidir. Değerler Eğitiminin niteliğini kullanılan kaynakların gelişim dönemlerine uygun olması, dilinin anlaşılır ve sade olması etkiler.

Örnek bir etkinlik olarak okulda öğrencilerle birlikte örneğin sevgi değerinin kazandırılmasına yönelik bir şiir dinletisi planlanabilir. İsteyen öğrenciler kendi şiirlerini yazar, şiir yazmak istemeyen öğrenciler sevgi değeriyle ilgili herhangi bir şiiri okula getirir. Okunan şiirlerle ilgili küçük grup tartışmaları yapılabilir.

Diğer bir örnek olarak okulda veya aile içerisinde kitap okuma etkinliği düzenlenebilir. 100 Temel Eser içerisinde ismi olan kitaplardan herhangi biri o ay içerisinde okunur. Sonrasında o kitapla gibi karakterlerin, olayların tartışılmasına yönelik etkinlik tasarlanabilir.

Bir sınıf öğretmeni öğrencilerine değer eğitimi vermek istiyorsa ; öğrencilerine çeşitli sorumluluklar verebilir. Örneğin sınıfın temizliğinden her hafta belirli öğrenciler sorumlu olur. Sınıfın bir evcil hayvanı olabilir örneğin bir kedisi. Bu kedinin mama ve tuvalet temizliğinden her hafta farklı öğrenciler sorumlu tutulur. Öğrencilerin hem hayvan sevgisi pekişir hem de bir canlının sorumluluğunu alırlar. Akademik başarısı akranlarına göre daha iyi olan öğrenciler ders başarısı düşük olan akranlarına akran öğretimi gerçekleştirebilir. Bu şekilde hem sorumluluk ve yardımlaşma duyguları hem de işbirliği becerileri gelişir. Öğretmen öğrencilerle birlikte çeşitli sosyal aktiviteler, oyunlar düzenleyebilir. Oyun oynanmadan önce bazı kurallar öğrencilerle birlikte belirlenir ve oyun esnasında bu kurallara uyulmasına hassasiyet gösterilir. Bu oyunlar aracılığıyla öğrenciler kişisel sorumluluğun ve başkalarının haklarını gözetmenin önemi hakkında farkındalık kazanabilir.

Geleceğin mimarları olan çocuklarımızı zorlu yaşam olaylarına dayanıklı, psikolojik sağlamlıkları yüksek bir şekilde büyötmeye çalışırken ahlaki duyarlılıkları yüksek, toplumsal değerleri olan, çevresine ve doğaya duyarlı bireyler olmasına da dikkat etmeliyiz.

Sizlere veda etmeden önce evde çocuklarınızla, okulda öğrencilerinizle uygulayabileceğiniz kendi oluşturduğum bir etkinliği bırakıyorum. Faydalı olması ve değerlerimizle değerlenmek dileğiyle...

Seda KORKUT
Psikolojik Danışman

Saygı Değerinin Kazandırılmasına Yönelik Örnek Etkinlik: Saygı Ağacım

Hedef Kitle: İlkokul öğrencileri

Kullanılacak Materyaller: Renkli boya kalemleri ve kağıt

Etkinliğe başlamadan önce öğrencilere renkli kalemler ve kağıtlar dağıtılır. Saygı kavramından ne anladıkları, onlara ne ifade ettiği sorulur. Sırasıyla gönüllü olan öğrencilerden paylaşım yapması istenir. Sonrasında her öğrenciden kendi saygı tanımını yapması ve bu tanımını önündeki kağıtlara yazması istenir. Kağıtlarına yazdıktan sonra her öğrenciye kendi ağacını çizmesi istenir. Bu ağacın güzel olmasının önemli olmadığı, önemli olanın onların hayallerindeki ağaç olması istenir. Sonrasında ağacın köklerine hayatlarında saygı duydukları insanların, nesnelere isimlerini yazmaları istenir. Ağacın köklerine ise sevdikleri insanları yazmaları istenir.

Öğrencilerin çizme işlemini tamamlamaları beklenir sonrasında hangi öğrencinin ağacının dallarının daha çok olduğuna bakılır. Dalların çoğaldıkça ağacımızın daha güzel gözükeceği, gölgesinin daha büyük olacağı öğrencilere anlatılır. Her öğrencinin çizdiği Saygı Ağacı değerlendirilir, üzerine tartışılır. Ağacın köklerinden beslendiği anlatılır. Sevdığımız insanlara ister istemez saygı duyacağımız ama bazen de sevgi beslemesek bile saygı göstermemizin zorunlu olduğu durumlar olduğu anlatılır.

KAYNAKÇA

Kıral, E. (2018). Kayıp Giden Bir Değer: Saygı. Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi, 5(1), 4-10.

Köç, A , Duygu, H . (2018). Ortaokul Öğrencilerinin Farklılıklara Saygı Değerini Edinimleri ve Yabancı Uyruklu Öğrencilerle Uyum Becerileri . Journal of Innovative Research in Social Studies , 1 (1) , 38-51 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/jirss/issue/40047/487999>

Turan, R. ve Ulusoy, K. (2019). Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi (3). Ankara: Pegem Akademi.

Yalman, E , Aktepe, V , Uzunöz, A . (2018). Ahlaki İkilem Tekniğine Dayalı Çalışma Yaprağına İlişkin 7. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri: Farklılıklara Saygı Değeri . Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 6 (3) , 413-420 . DOI: 10.18506/anemon.353566

YAZICI, A., & YAZICI, S. (2015). SAYGI ÖLÇEĞİNİN GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI. Electronic Turkish Studies, 10(14).

